Boerderijnummer	5.3.270
Erfnaam	erve Haykers; later Jan Baas
Oudste vermelding	1443
Huidig adres	Enterbroekweg 2

Historie boerderij

Het verdwenen erve Haykers lag ten noorden van de Bakker omtrent de plek waar nu de boerderij JanBaas staat. In 1821 zijn de gronden verkocht en is na de sloop het "*vierkante werk*" gebruikt voor de herbouw van het erve Seinen/Effink (5.3.050) dat in hetzelfde jaar was afgebrand. Beide boerderijen waren toen eigendom van de familie Van Raesfelt die ook eigenaar was van de havezate Effinck.

Gerrit Jan Nijland (*1901) voor de oude boerderij

Het was een zeer oude gewaarde boerderij waarvan de bewoners horig waren aan de eigenaren. Dit blijkt o.a. uit een notitie gevonden in het Gemeentearchief van Zwolle: "*28-11-1443.* (*In 't jaar ons Heren dusent vierhondert ende drye ende veertich des donredages nae sunte Katherinendach*). *Herman van Peyse verklaart dat hij mede namens zijn vrouw Alijt, terwille van hun zieleheil de ongehuwde Griete, natuurlijke dochter van Mauricius van Veersen en Ghese, een volschuldig horige vrouw, geboren op zijn goed Haweking genaamd, dat in de buurschap toe Elsen in het kerspel van Rijssen gelegen is, aan de sanctus Anthonius-broederschap in Zwolle schenkt, waarvoor Herman van Peyse en Alijt zijn vrouw, als leden in deze broederschap opgenomen worden*".

23-03-1460. Klooster St Catharina te Almelo regest nr 97.
Heer Willem Buckhorst Ridder, Ambtman van Twenthe, verklaart, dat Herman van Peijsie en Aleijd van Harderwijc zijne vrouw, het erve en goed dat grote Hulscher en die Cosstede, beide in de buurschap Zenderen, kerspel Borne, en het erve en goed Haedekinck in de buurschap Elsen, kerspel Rijsen, verkocht hebben aan Gerd van Wellevelde, Otte van Bellinchoüe, van Hulscer en Clawes van Oüerhage.
Keurnoten en gerigtsluden: Wijnolt Wilming en Herman Tenckink.
Datering: 1460 op unser leüen vrouwen aüent Annunciacio marie (24 Maart).

1475. Schattingsregister. Hadeking. 2 s., bet. 3 golden r.g.

Tot 1503 was het in eigendom van de familie van Rechteren van Voorst - het werd toen Hadeking of Haeckynck genoemd - daarna ging het via de familie ten Bussche in 1552 over op de familie van Laar de toenmalige eigenaren van de havezate Effinck. Via de familie van Haersolte kwam het uiteindelijk in bezit van de hierboven genoemde van Raesfelt.
Beleningen:
Der erve ende gode, geheiten Haeckynck, gelegen in der borsschaep to Elsen in den kerspell ende gerychte van Rysen.
5-11-1485. Zeiger van Rechteren van Voerst, voor een verlaten leen, zoals Roloff van Peisye, diens voorvaderen en nakomelingen beleend waren.
12-9-1503. Bertolt ten Bussche, na aankoop van heer Otto van Rechteren, ridder.
10-11-1529. Juffer Wygbolt van den Bussche onder hulderschap van Brun van Langen.
15-2-1550. Otto van den Bussche, na de dood van zijn zuster juffer Wygbolt van den Bussche; tevens vestigt hij op het goed vruchtgebruik ten behoeve van zijn vrouw juffer Kale.
25-10-1552. Johan van Laer tot Honloe, na opdracht door Otto van den Bussche en zijn vrouw juffer Kale.

In 1600 behoorde het Haykers met 10 mudde grond tot de grootste huisplaatsen in Elsen. Ook qua veestapel, op dat moment bestaande uit 4 paarden, 54 schapen, 6 varkens en 7 ymen, kon het tot de grootste bedrijven worden gerekend.

30-6-1604. Beleend door Gerryt van Lhaer tot Honloe, na de dood van zijn vader Gerrit van Laer.

1616-1620. RAO. 223.1. Archief van het huis Oldhagensdorp te Vollenhove. Inv.nr. 431.
Testament van Gerhard van Laer tot Hoenlo. Met akten van de leenkamer van het huis Almelo aangaande het erve en goed Hoykinck in de buurschap Elsen, schoutambt Kedingen.

16-5-1618. Beleend door Gerryt van Lhaer, met de ledige hand.
17-5-1626. Willem van Laer, na de dood van zijn broer Gerhardt van Laer.
22-11-1634. Jonker Hendrik van Laer tot Baerle, vertegenwoordigd door Willem Lippert.
5-10-1642. Wilhelm van Haersolte toe Elsen, drost van Bredenvoort, vertegenwoordigd door Tomas Tomassen den Ouden, rentmeester.
20-10-1652. Salomon Lange, kamerbewaarder van de Staten van Overijssel, na opdracht door jonker Joan van Haersolte, burgemeester van Zwolle, en jonker Rutger van Haersolte toe den Cranenborch, hoogschout van Hasselt, als voogden over jonker Anthonis van Haersolte, zoon van wijlen jonker Wilhelm van Haersolte tot Elsen, drost van Bredevoort.
8-3-1666. Antoni van Haersolte, nu meerderjarig.
3-6-1680. Antoni van Haersolte tot Elssen, met de ledige hand.
7-6-1735. Vrouw Conradina Willemina baronesse van Dedem, douariere Van Haersolte, vrouwe tot Elsen, Staverden en Swaluwenburg, als moeder en voogdes over haar minderjarige zoon jonker Coenraad Willem van Haersolte, onder hulderschap van Willem van Arnhem, griffier van de Ridderschap van Overijssel.
27-3-1760. Arent van Raesfelt tot Elsen, vertegenwoordigd door J.C. Pothoff, advocaat te Goor, zoals hiervoor Conradina Willemina baronesse van Dedem beleend was.
9-7-1772. A. baron van Raesfelt, drost van Haaksbergen, vertegenwoordigd door mr. Paulus Putman, griffier van de Ridderschap van Overijssel.

Boerderij JanBaas omstreeks 1995

De **tienden** van Haykers waren, evenals die van vele andere grotere boerderijen in Elsen, eigendom van de familie van Voorst van de Grimberg tot 1827 toen ze werden verkocht.
De **tienden** van Haykingk gelegen onder den gerigte to Ryssen und burschappe Elsen beleend door:
1488. Deryck van Vorst.
18-8-1505. Johan van Voerst, gelijk het zijn (voor)vader Derick van Voerst heren Roderixzone bij boedelscheiding was toebedeeld.
1-6-1545. Peter van Voirst.

23-5-1561. Herman van Voirst zoals zijn vader Peter van Voirst beleend was.
2-1-1596. Herman van Voerst zu Berse en zijn vrouw juffer Anna Schaeps vertegenwoordigd door Anthonies de Reiger, krijgen toestemming het leen te bezwaren met een jaarlijkse rente van 60 goudguldens ten gunste van Johan Jelissen en zijn vrouw Anna Wolters.
12-10-1619. De erfgenamen van wijlen Herman van Voorst krijgen uitstel van belening.
3-10-1622. Anthonis van Dornick, als voogd en hulder van zijn vrouw juffer Anna van Voorst, zoals Herman van Voorst in 1561 beleend was.
12-03-1625. RAG 481 Archief van Rhemen nr 853.
Voorwaarden waarop Anthonys van Dornick en Anna van Voorst, echtelieden, hunne tienden over de erven 't Raede, Hayckinck, Assinck, Ribbertinck, Hendertinck, Hegeman en Lentferinck, gelegen te Elsen (Markelo) voor 6 achtereenvolgende jaren verpacht hebben aan Egbert Hermelinck, Jan Stockers en Arendt Nottinck.
12-7-1629. De gezusters Steven, Adriana, Anna en Maria van Voorst toe Beerse, onder hulderschap van Hidde van Voorst, na de dood van hun vorige hulder en echtgenoot van Anna, Anthonis van Dornick.
28-7-1629. De juffers Steven, Adriana, Anna en Maria van Voorst toe Beerse wordt toegestaan over het leengoed te beschikken.
1-5-1648. Peter van Voorst toe Beerse, juffer Adriana van Voorst toe Beerse en Maria van Voorst toe Beerse, abdis van Ter Hunnepe, allen vertegenwoordigd door jonker Henrick Schaep ten Damme.
3-8-1648. Peter, Adriana en Maria van Voorst, vertegenwoordigd door Allardt Hellendoern, rentmeester van Ter Hunnepe, krijgen goedkeuring van hun testament.

25-5-1649. Juffer Maria van Voorst, abdis van Ter Hunnepe, vertegenwoordigd door Allardt Hellendoern die tevens haar hulder is, na de dood van haar broer en zuster Peter en Adriana van Voorst toe Beerse.
30-1-1650. Maria van Voorst, abdis van het Stift Ter Hunnepe, schenkt de tienden aan de drie kinderen van wijlen jonker van Voorst tot Grimbergen met name Peter, Reinier en Odilia Anna van Voorst, onder voorbehoud van het levenslang vruchtgebruik voor haarzelf.
1-2-1650. Ernst van Ittersum toe den Oosterhoff, kolonel, als voogd over de kinderen van wijlen jonker Hermen van Voorst toe Grimberge met name Peter, Reinier en Odilia Anna van Voorst, na opdracht door Maria van Voorst.
1650 Februari 1. (Actum op den huijse Almelo den 1 Febr.). RAG. 481 Archief van Rhemen nr 117.
Beleening van de 3 kinderen van Herman van Voerst te Grimberge, met namen Peter, Reiner en Odilia Anna van Voerst, met de tienden te Eisen, gaande uit de erven Hendertinck, Ribberdinck, Assinck, Lentgerinck, Roede, Hoijckinck en ter Heege, bij schenking van Maria van Voorst, Abdis te ter Hunnepe. Hierbij de akte van schenking en eenige op die zaak betrekking hebbende stukken, alsmede de akte van schenking dd. 23 November 1649, waarbij Maria van Voorst het huis te Beerse en de Elsenertiend, leenroerig aan Almelo, aan haren neef Henrick ten Dam schenkt.
9-9-1680. Juffer Odilia Anna van Voorst, onder hulderschap van Gerhard van Pomerede, met haar voogd Peter Janse Backer, zoals het leen haar bij boedelscheiding van 17-2-1659 toebedeeld was.
15-6-1690. Juffer Odilia van Voorst en Peter van Voorst tot de Grimberg en zijn vrouw Euphemia Alegunda van Broeckhuysen bekennen de weduwe van burgemeester Henrick Raterinck te Goor en haar schoonzoon pastoor Rotger Kuyper, beiden f 500,- schuldig te zijn tot zekerheid waarvan zij hypotheek verlenen op de tienden uit Ribberink en Rotman.
13-5-1692. Juffer Odilia Anna van Voorst van Grimberg, onder hulderschap van Andreas Nilant, met de ledige hand, na de dood van procureur de Promerede.
1692 Mei 13. (Actum in de leencamer des huijses en heerlickheijt Almelo den 13 Meij. RAG. 481 Archief van Rhemen nr 119.
Beleening met de ledige hand van Odilia Anna van Voorst van den Grimbergh met de tienden te Elsen, gaande uit de erven Hindertinck, Ribberdinck, Assinck, Lentgerinck, Roede, Haickinck en ten Hege, leenroerig aan Almelo. Tevens krijgt zij octrooi tot het testeeren over die tienden.
Van het zegel van den leenheer Adolph Henr. van Rechteren, Vrijheer tot Almelo enz. beroofd.
2-8-1699. Ozeas Meilinck, predikant te Goor, als voogd over de vier dochters van het huis Grimberg, onder hulderschap en vertegenwoordigd door Casimir Wilhelm Hunevelt, predikant te Almelo; tevens vestigt hij hypotheek op de tienden tot zekerheid van een geldlening van f 1000,- verstrekt door Stephen van Rhemen toe Rhemenshuysen.
22-5-1710. Agnes Odilia Johanna, Adelgonda Helena, Elisabeth Mechtelt en Henrietta Anna van Voorst, dochters van de Grimberg, onder hulderschap van hun broer Wilhelm Reiner van Voorst; tevens krijgen zij toestemming op de tienden uit Hindertinck en Lentgerinck hypotheek te verlenen aan Jan ten Send, tot zekerheid van een geldlening van f 1000,-.
18-9-1716. Freulin Agnes Odilia Johanna van Voorst geeft haar aandeel in de Elsener tienden, dat zij heeft geerfd van haar moeder, in pand aan Aleyda Bruins, vrouw van dr. Brucherus, tot zekerheid van een geldlening van f 500,-.
11-12-1738. Frueles Adelgonda Helena en Elisabeth Mechtelt van Voorst, dochters van de Grimberg, onder hulderschap van hun broer Wilhelm Reiner van Voorst toe de Grimberg, met de ledige hand.
21-7-1761. Elisabeth Mechtelt baronesse van Voorst, dochter van de Grimberg, onder hulderschap van Joan van Hattum, advocaat te Zwolle, na de dood van haar zuster Adelgonda Helena van Voorst, na afdracht wegens het leenverzuim.
5-12-1771. E.M. baronesse van Voorst, dochter van de Grimberg, onder hulderschap van Frederik Bolk, na de dood van haar hulder de advocaat Johan van Hattum, met de ledige hand.

In 1600 behoorde het Haykers met 10 mudde grond tot de grootste huisplaatsen in Elsen. Ook qua veestapel, op dat moment bestaande uit 4 paarden, 54 schapen, 6 varkens en 7 ymen, kon het tot de grootste bedrijven worden gerekend.
RAO. 223.1. Archief van het huis Oldhagensdorp te Vollenhove.
Inv.nr. 431.
1616-1620.
Testament van Gerhard van Laer tot Hoenlo. Met akten van de leenkamer van het huis Almelo aangaande het erve en goed Hoykinck in de buurschap Elsen, schoutambt Kedingen.

In 1811 bestond de veestapel nog uit 3 paarden, 68 schapen en 11 runderen. Enkele jaren later in 1821 werd het erve Haykers verkocht en werd de boerderij gesloopt.

Kort na de sloop van Haykers werd ernaast een nieuw huis gebouwd. Hier vestigde zich rond 1825 Gerrit Jan Hegeman, afkomstig van Möllman/Hegeman (5.2.220). Hij begon op 1½ ha grond (gelegen tussen JanBaas en de Bakker), oorspronkelijk behorend bij de huisplaats Haykers, dat met de verdeling der markegronden werd uitgebreid tot 6½ ha. Hierna deed de familie Hegeman, in de periode 1874 tot 1890, diverse kleine aankopen resulterend in een bedrijfsomvang van 8½ ha op het moment dat schoonzoon Jan Hendrik Nijland volledig eigenaar werd.
Zoals blijkt uit een sluitsteen boven de niendeure met de initialen JHN GJH 1917 (Jan Hendrik Nijland Gerritdina Johanna Hegeman) moet in dat jaar de boerderij herbouwd of verbouwd zijn.
Ook Jan Hendrik Nijland deed kleine grondaankopen die echter wegvielen tegen wat verkopen, zodat ten tijde van de ruilverkaveling, toen Gerrit Jan Nijland de bezitter was, de omvang nog steeds ongeveer 8½ ha was.

25-10-1906
Zaterdag l.l. is ten laste van het Rijk onteigend een aan tuberculose lijdende koe van J.H. Nijland op "Jan Baas" te Elsen. Het beest zou Dinsdag worden vervoerd naar het abattoir te Amsterdam, doch stierf in den nacht van Maandag op Dinsdag. De huid is nu derwaarts opgezonden.

Bewoners:

Gerrit Jan Nijland (*1901) met paard en wagen op weg naar de smid in Rijssen

► In 1443 is er sprake van bewoning van het goed Haweking door de horigen Mauricius van Veersen, zijn vrouw Ghese en de ongehuwde dochter Griete.

► Kort na het begin van de 17e eeuw werd het erf beleend door Gerryt van Lhaer. Toen, omstreeks 1610/1620, woonde op dit erf Jan Haikink.
Van hem zijn 4 kinderen Haikink bekend: Altien die in 1643 huwde met Albert Swiersen in Holten, Jenken die in 1649 trouwde met Jan Derksen in Bathmen, Wilmken die in 1654 huwde met Claes Claessen in Holten en Gerijtien die in 1655 huwt met de weduwnaar Jan Hermsen in Enter.

► Omstreeks 1642, toen het erf beleend werd door Wilhelm van Haersolte toe Elsen, trouwde de bewoner Jan Haijkert (†1664) met Gertien Jansen (†ca. 1668).
Zij kregen 8 kinderen: Lutien (*1643) die in 1671 in Rijssen trouwde met de weduwnaar Jan Harmsen van Smalbrug, Warner (*1646) die ca. 1680 trouwde met de weduwe Engele Mensink op Mensink (5.3.190), Jan (*1647) die jong overleed, weer een Jan (*1653), Geschen (*1655), NN (*1657), Jenneken (*1661) en opnieuw een Jan (*1665) die in 1721 trouwde met de weduwe Aeltjen van de Boom in Rijssen.
Na het overlijden van Jan Haykert hertrouwde Geertien Jansen in 1666 met Tonis Mensink van Mensink (5.3.190). Geertien overleed kort na dit huwelijk.

► Tonis Mensink, ook Teunis Haykers genoemd, hertrouwde in 1669 met Trijne Bernink uit Bentelo.
Teunis en Trijne Bernink kregen 2 kinderen: Gerryt (*1671) de opvolger en Berent (*1678).

► Gerryt Haykers (1671-ca.1703) trouwde ca 1695 met Geesken Derks Tjoinck (*1668) van Tjoonk (5.2.170) die, nadat haar man was overleden, omstreeks 1704 hertrouwde met Henrick Vrielinck van Groot Vrielink (Hericke 3.3.010) en vanaf toen Haykers geheten.
Uit beide huwelijken werden 9 kinderen geboren: Jenneken (*1696) die in 1720 trouwde met Roelof Gerrits ten Seldam uit Delden, Teunis (1699-ca.1763) die in 1746 trouwde met Maria Jacobsen in Diepenheim, Dirck (1702-ca.1755) die in 1740 huwde met Hermken Swoferink (5.3.010) en in het Elsenerbroek een nieuw boerderijtje stichtte (5.4.205), Aleyda (*1704) die in 1737 trouwde met Jan Mensink op Mensink (5.3.190), Gerritien (*1707), Berendina (*1709) die in 1752 trouwde met de in Enter geboren weduwnaar Gerrit Geels, Lucas (*1712), Aaltjen (1714-1785) en Gerrit de opvolger.

► Gerrit Haykers trouwde in 1755 met Geesken Reeff (*1731) van erve Reef (5.3.060).

Uit dit huwelijk werden 8 kinderen geboren: Hendryne (*1757), Geeske (*1757), Hendrick (*1758) die de opvolger werd, Garrit (*1760), Berend Hendrik (*1761), Jan (1764-1807)), Berendina (*1766) die in 1790 trouwde met schoolmeester en weduwnaar Gerrit Jan Beumer op Schoolen (5.3.070) en Jan Hendrik (*1769).

In 1785 geeft Hendrik Haykes aan dat zijn moeye (tante) Aeltjen is overleden en dat daardoor op hem is gedevolveert 2 dagwerken hooyland gelegen in het Elsenerbroek.

► Hendrick Haykers (*1758), overleden mogelijk voor 1800, trouwde in 1779 met Aaltjen Bloemers (1756-1832) van Blomert (5.3.150).
Uit dit huwelijk werden 10 kinderen geboren, enkele kinderen overleden op jonge leeftijd. Geen van de kinderen werd opvolger op Haykers. Zoon Gerrit Jan (1779-1809) werd knecht bij Reef (5.3.060), hij bleef ongehuwd. Gerridine (1780-1836) trouwde in 1808 met Derk Hendriks Harbers uit Rijssen en ging op Schuerink (5.2.248) wonen. Jenneken (1782-1857) huwde in 1808 met Berent Garrits Horst(man) uit Holten; zij is in Enter overleden. Geesken (1786-1848) trouwde in 1809 met de in Enter geboren Garrit Jan Velthuis en vertrok na een kort verblijf op Nijsink (5.2.190) naar een nieuwgebouwd boerderijtje in Herike (Velthuis/Bonten later Huisken, Hericke 3.3.310). Berend Hendrik (1790-1845) trouwde in 1820 met Maria Teemker van de gelijknamige boerderij (5.2.250); hij vestigde zich in de Bovenberg, waar vanaf toen de huisnaam Haykers werd voortgezet (5.2.040).
Janna (1794-1872) huwde in 1822 de weduwnaar Jannes Nieuwenhuis in Rijssen. Hendrine (1796-1862) trouwde in 1821 met Mannes Hendertink op Nieuw Hendertink (5.3.350).

Thans komen de familienamen Haikes (7) en Haykers (10), met hun roots hier in Elsen, nog beperkt voor in Nederland.

Jan Hendrik Nijland (*1862) en Gerridina Johanna Hegeman (*1870)

► Omtrent 1798 kwam het gezin van Gerrit Daalwijk, later ook Haikers genoemd, op dit erf wonen. Gerrit Daalwijk (1764-1826), afkomstig van Daalwijk (Daalkman, Hericke 3.3.170), was in 1794 getrouwd met Hendrine Huiskes (1771-1808), dochter van Gerrit Vosgezang op Huiskes (het latere Klompjan 5.2.300). Aldaar was de jong overleden dochter Gerridine (*1794) geboren. Daarop woonde de familie tijdelijk op Klein Aalbrink (5.2.520). Hier kreeg het paar Daalwijk-Huiskes de zoon Derk Daalwijk (1796-1817); deze zou op 21-jarige leeftijd in Herike op Daalkman overlijden. Vervolgens werden op Haykers nog 4 kinderen geboren: Hendrica (1799) die in 1811 op 11-jarige leeftijd op Schuerink (5.2.248) overleed, Gerrit Hendrik (1800-1834) die in 1828 trouwde met Geertje Snellink op Leetink (Stockum 2.2.120) en enkele jaren later - dankzij zijn schoonvader - het nieuwe Mensink (Stockum 2.2.100) stichtte, Jan (1803-1887) die in 1827 trouwde met Geertje's zuster Grietje Snellink en de boerderij Achternes (Stockum 2.2.290) kon stichtten en Gerhardine (1806-1807) die 1½ jaar na haar geboorte overleed. Na het overlijden van moeder Hendrine werden de kinderen blijkbaar bij familie ondergebracht (mogelijk ook bij Leetink in Stokkum). Gerrit Daalwijk vertrok uit Elsen; hij is in Andijk (N.H) overleden ten huize van zijn zusters Garrijtje's zoon Berend Veldhuis.

► Omstreeks 1820/1821 woonde hier komend van elders (mogelijk Ambt Delden) nog kort de familie Gerrit/Gerardus ten Brummelhuis - Jenneken Bretelaar. Zij woonden voor hun vertrek uit Elsen op de restanten van de havezate Elsen: zie "Schutten" bij pand 5.3.050. De familie vertrok omstreeks 1821 naar het aan de "Schooldijk" nieuwgebouwde Wissinkbosch (5.3.090). Hierna werd Haykers afgebroken.

► Omstreeks 1825 kwam Gerrit Jan Hegeman (1785-1825) nabij de plek van de gesloopte boerderij Haykers wonen. Hij was afkomstig van Hegeman (Möllman 5.2.220) en in 1820 getrouwd met Hendrina Waanders (ca.1795-1831) dochter van Engbert Waanders uit Enter. Na het overlijden van Hendrina hertrouwde Gerrit Jan Hegeman in 1832 met Janna van 't Hogeveen (1812-1890) van 'n Witten op de Borkeld (5.1.010).

Jan Hendrik Nijland (JanBaas, *1862) als schaapherder

Uit beide huwelijken werden in totaal 12 kinderen geboren.
Uit het eerste huwelijk waren dat: Jan Willem (1820-1872) die in 1861 trouwde met Diena Leusink in Enter, Harmina (1825-1872) die in 1872 trouwde met de weduwnaar Jan Albert Ulfman van Ulfman (5.1.160), Jan Hendrik (1827-1895) die ongehuwd bleef en Everdina (1829-1913) die in 1863 trouwde met Jan Wolbers op Aaftink (de Preuter 5.2.010).
Uit het tweede huwelijk werden geboren: Hendrikus (1832-1890) die in 1875 trouwde met Johanna Ziegerink in Wierden, Jan (*1835) die de opvolger werd, Gerrit Hendrik (1837-1919) die in 1868 huwde met Janna Kempers van Kempers aan de "Tijinkssteeg" in Herike (Hericke 3.1.390) en nabij Janna's ouderlijke woning een nieuw boerderijtje stichtte (Hegeman, Hericke 3.1.395), Gerhardus (1839-1924) die in 1879 trouwde met de weduwe Geertrui Paalman op de Potsche (Marckelo 1.4.040), Geertrui (1842-1859) die maar 17 jaar werd, Gerrit Jan (1844-1917) die in 1882 trouwde met Mina Wevers en naderhand in Rectum woonde, Antonia (*1846) die een half jaar na de geboorte overleed en Jenneken (1850-1866) die slechts 15 jaar werd.

31-07-1904
Bij J.H. Nijland ("Jan-Baas") in Elsen heeft een klokhen hare kleintjes aan haar lot overgelaten en zich aan de moederlijke zorgen geheel onttrokken. Een jonge gans, broed 1904, die vrij achterlijk is, werd zóódanig met deernis over de verlaten stumpers bewogen, dat zij aanstonds alle moederlijke zorgen en plichten op zich nam en thans als pleegmoeder op een voorbeeldige wijze vervult; van een ware moeder niet beter te verwachten.

► Jan Hegeman (1835-1900) trouwde in 1866 met Hendrika ten Zende (1829-1895) geboren op Timmerjan in Herike (Hericke 3.2.230). Zij kregen 2 kinderen: Gerrit Jan (1866-1869) die jong overleed en Gerridina Johanna (*1870) die op de boerderij bleef.

► Gerridina Johanna Hegeman (1870-1936) trouwde in 1892 met Jan Hendrik Nijland (1862-1948) van de Forte (5.3.310). Uit dit huwelijk werden 4 kinderen geboren waarvan de oudste zeer jong overleed. Volwassen werden: Hendrika Johanna (1895-1936) die in 1926 trouwde met Gerrit Jan Huiskes en op de nabij nieuw gestichte boerderij de Veerboer (5.3.371) ging wonen, Gerrit Jan (1901-1974) die de opvolger werd en Jan (1906-1958) die kantoorbediende werd en trouwde met Dika Johanna Assink uit Rijssen en in Wierden ging wonen.

Gerrit Jan Nijland (*1901) en Egberdina Stegeman (*1911)

► Gerrit Jan Nijland (1901-1974) huwde in 1939 Egberdina Stegeman (1911-1975) van "Spat" uit Rijssen.
Gerrit Jan en Egberdina kregen 6 kinderen: Gerridina Johanna (Gerdientje, *1940) die trouwde met Henk Brummer uit Almelo, Hendrikus (Henk, *1942) die zou voortboeren op JanBaas, Jan Hendrik (*1944) die trouwde met Toos Veneman in Wierden, Berendina (Dina, *1945) die in 1969 trouwde met Gerrit Docter uit Driebergen en verhuisde naar Utrecht, Hendrik Johan (Johan, *1946) die schaapherder werd en huwde met Jannie Vrielink in Hulsen en Gerrit Egbert (Gerrit, *1951) die trouwde met Annemiek Dunnewind in Vroomshoop.

09-08-1906
In de nacht van Donderdag op Vrijdag l.l. ontlastte zich boven ons dorp en omgeving een nogal hevig onweder. Ook werden 3 boomen getroffen vlak bij het huis van Nijland op "Jan-Baas" in Elsen, waarvan er twee weinig werden beschadigd, doch een derde zóó uitkaar geslagen, dat de spaanders op wel 150 meter afstand verspreid lagen.

► De latere opvolger Henk Nijland (*1942) was onder meer ook werkzaam als boerenknecht en o.a. in loondienst bij Klumpers in Markelo. Hij boert voor de hobby, samen met zijn uit Rijssen afkomstige vriendin Ria Banis.

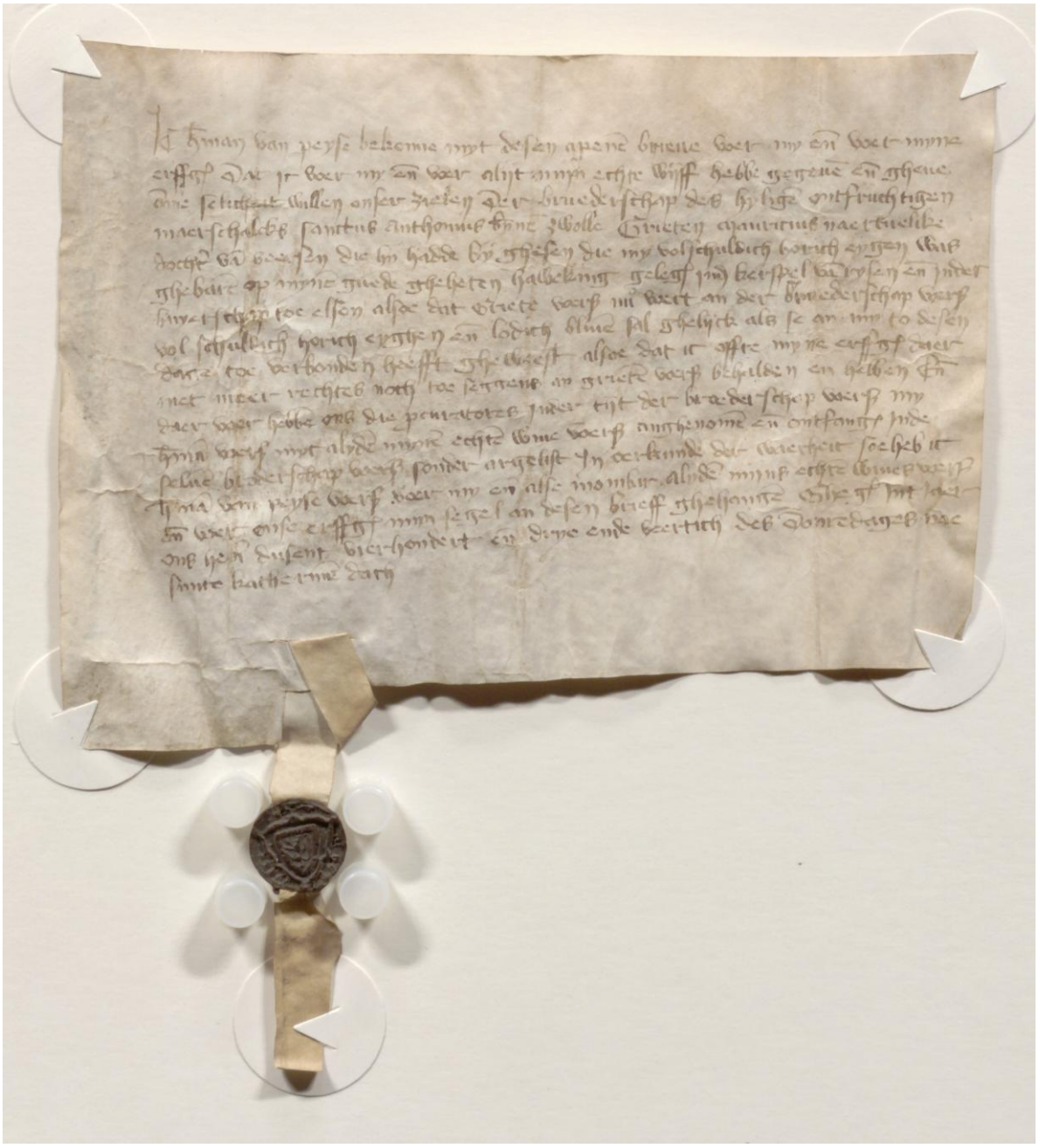

0700 invnr 10393 regest 1851
Akten van schenking door Herman van Peyse aan de broederschap van Sint Anthonius van de volschuldige horige vrouw en man **Griete en Derk uit de buurschap Elsen** in het kerspel Rijssen:
28-11-1443.
Ic Herman van Peyse bekenne myt desen apenen brieve voer mij ende voer myne erffgenaemen dat ic voer my ende voer Alijt mijn echte wijff hebbe gegeven ende gheve omme selicheit willen onser zielen der bruederschap des hylige ontfruchtigen maerschalcks sanctus Anthonius bynnen Zwolle Grieten Mauricius naertuelicke dochter van Veersen die hy hadde by Ghesen die my volschuldich horich eygen was ghebaren op **myne guede gheheten Haweking *(Haykink*)** gelegen in den kerspel van Rysen ende in der buyrschap toe Elsen alsoe dat Griete voerschr. nu voert an der broederschap voerschr. vol schuldich horich eyghen ende ledich blive sal ghelijck als se an my to desen dage toe verbonden heefft gheweest alsoe dat ic offte myne erffgenaemen daer met meer rechtes noch toe seggene an Griete voerschr. behalden en hebben. Ende daer voer hebbe ons die procuratores in der tijt der broederschap voerschr. my Herman voerschr. myt Alyden mynen echten wives voerschr. anghenomen ende ontfangen in de selve broderschap voerschr. Sonder argelist. In oerkunde der waerheit soe heb ic

Herman van Peyse voerschr. voer myn ende alse momber Alyden mijns echten wives voerschr. ende voer onse erffgenaemen myn segel an desen brieff ghehangen. Ghegeven int jaer ons heren dusent vierhondert ende drye ende veertich des donredages nae sunte Katherinendach.

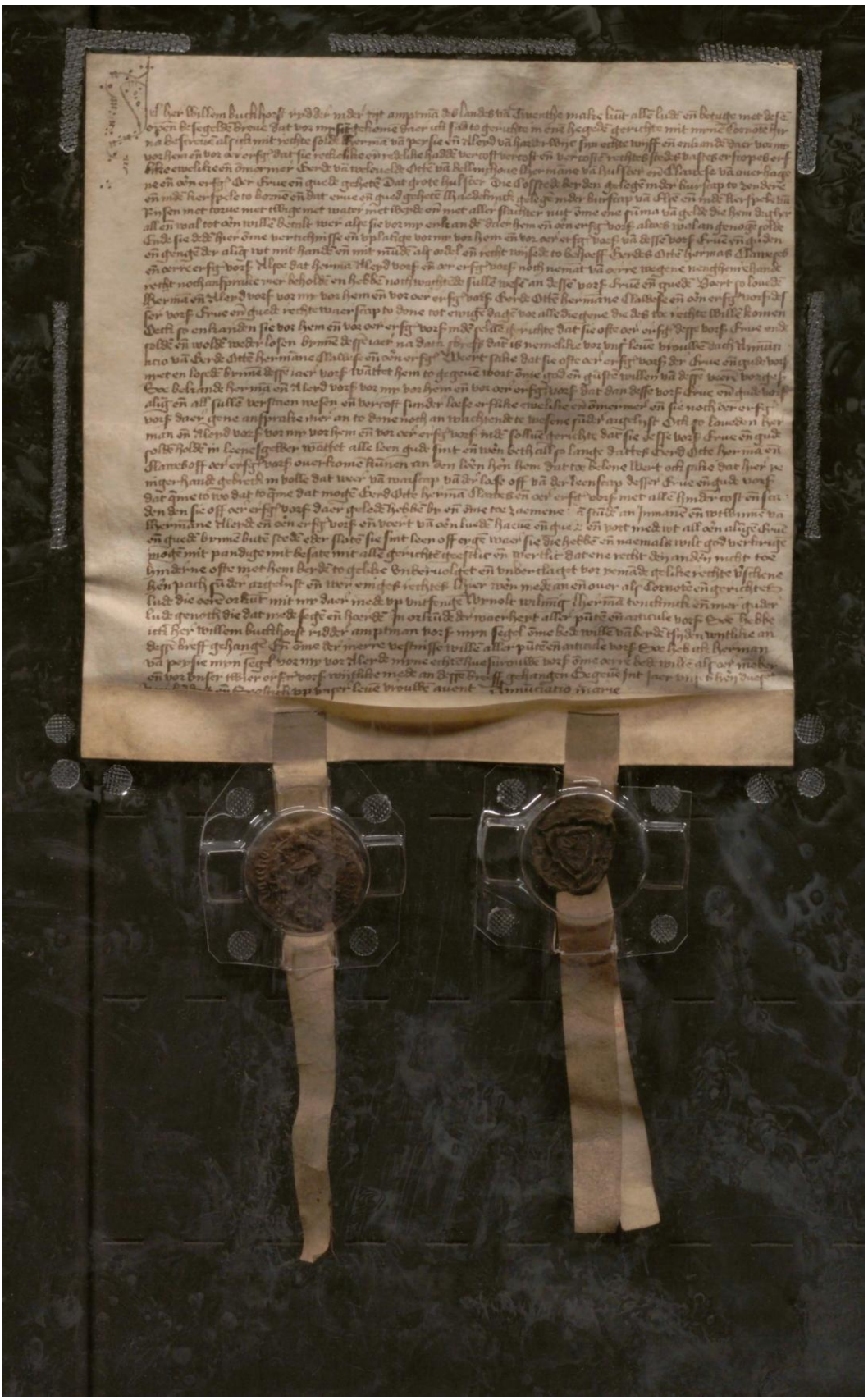

0187.1 invnr 30 regest 97
24-03-1460. Heer Willem Buckhorst Ridder Ambtman van Twenthe verklaart dat Herman van Peijsie en Aleijd van Harderwijc zijne vrouw het erve en goed dat grote Hulscher en die Cosstede, beide in de buurschap Zenderen kerspel Borne en het **erve en goed Haedekinck in de buurschap Elsen kerspel Rijssen** verkocht hebben aan Gerd van Wellevelde, Otte van Bellinchove, Herman van Hulscer en Clawes van Overhage. Keurnoten en gerigtsluden: Wijnolt Wilming en Herman Tenckink.
foto 7
Ick Willem Buckhorst rydder in der tijt amptman des landes van Twenthe make kent allen luden ende betuge met desen
open besegelden breve dat vor mij sint gekomen daer ick sad to gerichte en enen hegeden gericht mit mijnen cornoten hir
na bescreven als ick mit rechte solde Herman van Peysie ende Aleyd van Harderwijc sijn echte wijff ende enkande daer vor my
vor hem ende vor oer erfgl. dat sie reckelike ende redelike haddeb vercoft, vercoft ende vercoften rechtes stedes vastes erfcopes erf-
like ewelike ende ommermeer Gerde van Welevelde, Otte van Bellinckhove, Hermanne van Hulscer ende Clawese van Overhage
oir ende oer erfgl. der erve ende guede geheten dat Grote Hulscer en die Cosstede beyden gelegen in der burscap to Zendere
ende in den kerspele to Bornen ende dat **erve ende gued geheten Haedekinck gelegen in der burscap van Elsen** ende in den kerspele van
Rijsen met torve met twige met water met weyde ende met aller slachter nut omme ene summa van gelde die hem degher
all ende wal tot oeren willen betalt wer alse sie vor mij erkanden daer hem ende oeren erfgl. vorschr. alwes wal angenogen solde.
Ende sie deden hier omme vertichnisse ende uplatinge vor mij vor hem ende vor oeren erfgl. vorschr. van dessen vorschr. erve ende guden
ende gengen der alige nut mit handen ende mit munden als oerdel ende recht wijsede to behoeff Gerdes, Otten en Hermas Claweses
ende oerre erfgl. vorschr. Alsoe dat Herman en Aleyd vorschr. ende oer erfgl. noch nemant van oerre wegene nenghenrehande
recht noch ansprake mer beholden en hebben noch wachtende sullen wesen an dessen vorschr. erve ende guede. Dart so lovede
Herman ende Aleyd vorschr. vor mij vor hem ende vor oer erfgl. vorschr. Gerde, Otten, Hermanne en Clawese ende oer erfgl. vorschr. des-
ser vorschr. erve ende guede rechte waerscap to done tot ewige dagen vor alle diegene die des toe rechte willen komen.
Oeck so enkanden sie vor hem ende vor oer erfgl. vorschr. in den selven gerichte dat sie ofte oer erfgl. desse vorschr. erve ende
solden en wolden weder losen bynnen dessen jaer na data sbrefs, dat is nemelike vor uns Leven Vrouwendach Annun-
acio (*25 maart*) van Gerde, Otten, Hermanne en Clawese ende oer erfgl. Weert sake dat sie ofte oeren erfgl. vorschr. der erve ende guede vorschr.
nyet en loseden bynnen dessen jaer vorschr. wanttet hem to gegeven wort omme God ende gusten willen van dessen veeren vorgeschr.
Soe bekande Herman ende Aleyd vorschr. vor mij vor hem ende vor oeren erfgl. vorschr. dat dan desse vorsch. erve ende gude vorschr.
alinge ende all sullen versinen wesen ende vercoft sunder loese erflike ewelike ende ommermeer ende sie noch oer erfgl.
vorschr. daer gene ansprake mer an to done noch anwachtende te wesene. Sunder argelist. Ock so loveden Her-
man ende Aleyd vorschr. vor mij vor hem ende vor oeren erfgl. vorschr. in den selven gerichte dat sie desse vorschr. erve ende gude
solden holden in leenesgewer wanttet alle leen gude sint ende wen bethall so lange dattes Gerd, Otte, Herman ende
Clawes off oeren erfgl. vorschr. overkomen kunnen an den lenen hen hem dat toe belene wert. Ock sake dat hier ey-
nigerhande gebreck in volle dat weer van warscap van der lase off van den leenscap desser erve ende guede vorschr.
dat queme to toe dat to queme dat mogen Gerd, Otto, Herman ende Clawes ende oeren erfgl. vorschr. met allen hinder cost ende scha-

den den sie off oeren erfgl. vorschr. daer geleden hebben bij ende omme toe zaemene unde stunden an inmanen ende utwinnen van
Hermanne en Aleyde ende oerem erfgl. vorschr. ende voert van oeren lueden haeven ende guede ende vort mede ut all oeren alinge erven
ende gueden bynnen buten steden eder slaten sie sint leen off eygen waer sie die hebben ende naemals wilc God verkrigen
mogen mit pandige mit besate mit allen gerichten geestlic ende wertlic dat ene recht den anderen nicht toe hinderne ofte met hem beydem to gelike unbervolget ende unberclaget vor yemande gelike rechte verschene heren pach. Sunder argelist ende wer eniges rechtes. Hier were mede an ende over als cornoten ende gerichtes lude genoch die dat mede segen ende hoerden. In orkunde der waerheyt aller punten ende articule vorschr. Soe hebbe
ick her Willem Buckhorst ridder amptman vorschr. mijn segel omme bede willen van beyden tsijden wytlike an dessen breff gehangen. Ende omme der merre vestnisse willen aller punten ende articule vorschr. Ende heb ick Herman
van Peysie mijn segel vor mij vor Aleyde mijne echten huesvrouwen vorschr. omme oerre bede willen alsoe momber
ende vor onser twier erfgl. vorschr. wytlike mede an dessen breeff gehangen. Gegeven int jaer unses heren duesent
veerhondert ende sestich up unser Leven Vrouwe Avent Annunciatio Marie. (24-03-1460)